

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložil(a) student(ka): **Ivana Kyselková**

Název práce: **Vývoj zahraničního obchodu mezi ČLR a USA od vstupu Číny do Světové obchodní společnosti po současnost**

Vedoucí práce (u externích vedoucích uveďte též adresu a funkci v rámci instituce):

Jana Sehnálková

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Cílem práce je popis a analýza vzájemných obchodních vztahů mezi USA a ČLR od roku 2001, kdy ČLR po dlouhých letech vyjednávání vstoupila do Světové obchodní organizace. Právě splnění podmínek vstupu do WTO vedlo k odstranění podstatného množství bariér a umožnilo expanzi vzájemného obchodu do té míry, že se ČLR stala jedním z nejdůležitějších obchodních partnerů USA. Spojené státy v současné době představují klíčový trh pro vývoz čínského zboží a ČLR je jedním z nejdůležitějších obchodních partnerů, kam směřují přímé zahraniční investice USA. Vzhledem k tomu, že ČLR je v současné době největším držitelem amerického zahraničního trhu (občas ji předstihne Japonsko), jedná se o politicky kontroverzní téma – zejména republikáni v minulých prezidentských volbách upozorňovali na riziko toho, kdy americkou ekonomiku může „držet v hrsti“ režim, který stále prosazuje státní kontrolu ekonomiky, uměle ovlivňuje vývoz podhodnocováním čínské měny, který nerespektuje práva pracujících a porušuje práva lidská. Mnozí kritikové také upozorňují na problém vývozu amerických pracovních míst. Tato diskuse zintenzivnila zejména v souvislosti s finanční krizí. Výběr tématu je tedy velmi aktuální.

V této makroekonomické studii si autorka klade za cíl především popsat vývoj vzájemného obchodu mezi USA a ČLR ve zkoumaném období, vysvětlit jeho dynamiku a identifikovat hlavní problémy, které jsou v kontextu čínsko-amerického obchodu diskutovány (např. nedodržování závazků WTO, ochrana práv intelektuálního vlastnictví, problém deficitu apod.), a objasnit jejich příčinu, jako jsou strukturální problémy obou ekonomik.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Autorka pracuje s jasně vymezeným tématem. V práci postupuje logicky, svá tvrzení ilustruje různými grafy a tabulkami, které částečně zpracovává sama z různých zdrojů. Autorka se snaží nabídnout také různé interpretace problémů ve vzájemném čínsko-americkém obchodě a v několika případech (outsourcing, podhodnocený yuan) poukazuje na to, že kritika z politických kruhů je často populistická, neboť problémy jsou často strukturálního charakteru a souvisejí např. s nízkou mírou spoření v USA a naopak vysokou mírou spoření v ČLR, velkým vlivem odborů na cenu práce v USA apod.

Ve své práci autorka nejprve uvede čtenáře do kontextu, kdy popisuje náročnost přístupových jednání s ČLR a změny, které musel Peking provést, aby mohl v roce 2001 do

WTO vstoupit. Autorka pak dále zkoumá strukturu vzájemné obchodní výměny (import zboží z ČLR do USA, export zboží z USA do ČLR) a objem přímých zahraničních investic. Poslední kapitola je pak věnována analýze několika klíčových problémů, které jsou předmětem politických diskusí. Mezi ně patří především otázka deficitu, outsourcingu, ochranou práv duševního vlastnictví a kyberšpionáž (které je, i přes aktuálnost tématu, bohužel věnována jen krátká kapitola).

Autorka pracuje s dostatečným množstvím zdrojů – statistikami, akademickými články a studiemi, a to od autorů jak amerických, tak čínských. Poznámkový aparát je zpracován pečlivě.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Po jazykové stránce je práce na dobré úrovni –místy se objevují drobné překlepy či nepřesné formulace, občas se objevují chyby v interpunkci. Vytkla bych jen, že v názvu práce autorka uvádí nesprávný překlad názvu World Trade Organization. Ačkoliv v textu samotném autorka píše o „Světové obchodní organizaci“, v názvu se zřejmě omylem objevuje „Světová obchodní společnost“. Na s. 39 autorka píše, že „Fed bude totiž vždy moci... vytisknout nové peníze, aby zaplatil americký obchodní deficit“, byť má zřejmě na mysli americký dluh.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Autorka dle mého názoru splnila cíl své práce – a to podat výpověď o současném čínsko-americkém obchodě, jeho hlavních trendech a problémech. Autorka možná mohla věnovat větší prostor politickým návrhům na řešení vzájemných problémů – zejména skrze WTO, které zmiňuje v závěru, nicméně jedná se o tak komplexní téma, že by to bylo zřejmě nad rámec této bakalářské práce. Za nejzajímavější pasáž považuji diskusi, která je věnována deficitu – autorka správně upozorňuje na to, že v případě velké části zboží, které je vyvezeno do ČLR a jehož hodnota je započítána do neustále prohlubujícího se deficitu, jde o značně zavádějící informace. Velká část tohoto zboží je totiž v ČLR pouze smontována, zatímco součástky jsou vyrobeny někde jinde. Přidaná hodnota produktu, jež zůstává v Číně ve formě např. platu, je ve skutečnosti poměrně nízká. Nicméně, autorka správně poznamenává, že cílem Číny je stát se inovativním trhem a že stále větší důraz bude kladen na výrobu, která bude buď konzumována v ČLR nebo bude technologicky náročná a její přidaná hodnota bude proto vyšší. V neposlední řadě autorka správně uvádí, že budoucnost čínské ekonomiky leží v oblasti terciálního sektoru, což představuje i velký potenciál rozvoje pro USA.

Část, v níž se autorka vyjadřuje k různým problémům vzájemné obchodní výměny, by dle mého názoru mohla být trochu lépe koncepčně organizována. Jednotlivé podkapitoly jsou trochu nevyvážené a některá důležitá témata, jako je např. ochrana spotřebitele, jsou úplně vynechána.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- Potvrdily se podle Vás obavy kritiků/oponentů vstupu ČLR do WTO?
- V reakci na kritiku americké obchodní politiky vůči ČLR, byla na politické úrovni navržena nějaká řešení?
- Je podhodnocení juanu v souladu s principy WTO?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhově!):

Práce Ivany Kyselkové vyhovuje požadavkům kladeným na bakalářské práce. Proto ji navrhuji k obhajobě s výslednou známkou **výborně až velmi dobře v závislosti na obhajobě**.

Datum: 3. června 2014

Podpis: Jana Sehnálková

Pozn.: Hodnocení pište k jednotlivým bodům, pokud nepíšete v textovém editoru, použijte při nedostatku místa zadní stranu nebo příložený list. V hodnocení práce se pokuste oddělit ty její nedostatky, které jsou, podle vašeho mínění, obhajobou neodstranitelné (např. chybí kritické zhodnocení pramenů a literatury), od těch věcí, které student může dobrou obhajobou napravit; poměr těchto dvou položek berte prosím v úvahu při stanovení konečné známky.